

ПРОБЛЕМИ ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

доц. Ілляшенко К.В., студентка Ткаченко Г.М.

У будь-якій країні податкова система виступає основою економічної системи. Вона забезпечує як фінансову основу держави, так і виступає головним зряддям реалізації її економічної доктрини. У доходах бюджету кожної держави податки становлять високий відсоток, адже вони є основним джерелом його наповнення. Витрати держави плануються залежно від розміру дохідної частини, тобто від обсягу зібраних податків. Але якщо у країні при плануванні бюджету виявляється його дефіцит, уряд, запроваджуючи нові податки, повинен передбачати можливі негативні наслідки, насамперед для населення та підприємств.

Саме через вищезазначені проблеми особливої уваги заслуговує прогнозування розмірів податків до державного бюджету, для чого можна використовувати велику кількість відомих на сьогодні економіко-математичних та статистичних методів та моделей.

Так, трендові моделі ефективні за умов еволюційного розвитку економіки країни зі стабільними темпами зростання. Експертні методи працюють лише при необхідності узгодження результатів часткових прогнозів між собою. Однак ризиками їх застосування є висока імовірність похибки, зумовленої зацікавленістю експертів у результатах. За різкої зміни економічної ситуації розрахунки краще проводити на основі нормативного методу за допомогою якого можна спланувати близько 75% дохідних статей бюджету. Для прогнозування податкових надходжень науковці пропонують використовувати метод експоненціального згладжування через його високу точність, проте він дозволяє здійснити прогноз лише на один крок вперед.

Аналіз сучасних моделей прогнозування податкових надходжень в Україні переконує у широкому використанні методів математичної статистики з побудовою багатофакторних лінійних та нелінійних регресійних моделей, які дають змогу оцінити рівень статистичного зв'язку між досліджуваними показниками. Слід підкреслити, що їхня перевага базується на тому, що їх застосування дозволяє отримувати достатньо достовірні прогнозні розрахунки.

Саме тому, перш ніж прогнозувати або планувати податки, потрібно обґрунтувати вибір методу, так як одні і ті ж методи можуть мати різні результати залежно від ситуації, та обрати варіант, який найбільш оптимально зможе оцінити майбутні показники надходжень податків до бюджету з максимальною достовірністю.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 195-196.